

# مروری بر درمان و دارودرمانی بیماران سرپایی دیابت و غدد درون‌ریز

## Ambulatory Care Therapeutics and Pharmacotherapy series

- ✓ راهنمای تجویز دارو در کلینیک؛ برای پزشکان
- ✓ راهنمای مشاوره دارویی در داروخانه‌ی سرپایی؛ برای داروسازان
- ✓ اساس آخرین گایدلاین‌های درمانی معتبر دنیا

نویسندگان

**دکتر مینا بران**

دستیار داروسازی بالینی، دانشکده علوم پزشکی تهران

**دکتر شیدا شمشیری**

دستیار داروسازی سنتی، دانشکده علوم پزشکی تهران

**دکتر اسماعیل سلیم‌زاده**

داروساز

زیر نظر

**دکتر خیراله غلامی**

استاد گروه داروسازی بالینی

دانشکده داروسازی، دانشکده علوم پزشکی تهران

**دکتر محمدرضا جوادی**

استاد گروه داروسازی بالینی

دانشکده داروسازی، دانشکده علوم پزشکی تهران



شابک ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۵۰۶-۳-۱:

شماره کتابشناسی ملی ۵۲۱۸۰۹۵:

عنوان و نام پدیدآور: مشرقی بر درمان و دارودرمانی بیماران سرپایی دیابت و غدد درون ریز...  
 Ambulatory care therapeutics and.. زیر نظر خیراله غلامی، محمدرضا جوادی،  
 مولفین مینا بران، شیوا شمشیری، اسماء سلیمزاده.

مشخصات نشر: تهران: آبادیس طب، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۱۵۰ ص: مصور(رنگی)، جدول(رنگی)، نمودار(رنگی).

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: دیابت -- دارودرمانی

موضوع: Diabetes -- Chemotherapy

موضوع: غدد مترشحه داخلی -- بیماری‌ها -- دارودرمانی

موضوع: Endocrine glands -- Diseases -- Chemotherapy

رده بندی دیویی: ۶۱۶/۴۶۲:

رده بندی کنگره: RC ۶۶۰/۴م ۱۳۹۷:

سرشناسه: بران، مینا، ۱۳۷۱ -

شناسه افز: شمشیری، شیوا، ۱۳۷۰ -

شناسه افز: سلیمزاده، اسماء، ۱۳۷۱ -

شناسه روده: غلامی، خیراله، ۱۳۳۸ -

شناسه افز: جوادی، محمدرضا، ۱۳۵۱ -

وضعیت فهرست نویسی: فیا



آبادیس طب

تمام حقوق مادی و معنوی این اثر برای ناشر محفوظ است.  
 لذا هرگونه تکثیر و بازنویسی مطالب بدون اجازه کتبی ناشر  
 ممنوع بوده و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

نام کتاب: مشرقی بر درمان و دارودرمانی بیماران سرپایی دیابت و غدد درون ریز

مؤلفین: دکتر مینا بران، دکتر شیوا شمشیری، دکتر اسماء سلیمزاده.

زیرنظر: دکتر خیراله غلامی، دکتر محمدرضا جوادی

ناشر: آبادیس طب

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷

صفحه آرایبی: مجید شمیمی

لیتوگرافی: قلمدان

چاپ و صحافی: نفیس نگار

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۵۰۶-۳-۱

قیمت: ۲۶۰۰۰ تومان

مرکز پخش: انتشارات آبادیس طب

تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر شمالی، نرسیده به خیابان نصرت، کوچه شهید بهمن عروجی، پلاک ۲۰، طبقه همکف

تلفن: ۸۸۹۵۹۴۱۴ تلفکس: ۸۸۹۵۹۳۶۳

نمایندگی های فروش

اصفهان: کتابفروشی کیا ۳۶۶۹۹۱۱۲ - ۰۳۱

رشت: کتابفروشی ارجمند ۳۳۳۳۲۸۷۶ - ۰۱۳

مشهد: کتابفروشی مجد دانش ۳۸۴۴۱۰۱۶ - ۰۵۱

ارومیه: شهر کتاب پزشکی ۳۲۲۵۲۸۷۹ - ۰۴۴

تهریر: کتابفروشی شبرنگ ۳۳۳۴۱۸۰۹ - ۰۴۱

کرمان: کتابفروشی پایپروس ۳۲۴۶۱۰۶۸ - ۰۳۴

# پیشگفتار

گایدلاین‌های درمانی استاندارد؛ توصیه‌هایی هستند که بر اساس تجارب بالینی و نتایج مطالعات معتبر جهت راهنمایی درمانگران ارائه می‌شود. نکته‌ی مهم در استفاده از گایدلاین‌ها داشتن قضاوت بالینی برای کاربرد توصیه‌ها بر اساس شرایط هر بیمار است.

مجموعه‌ی ATP بر اساس گایدلاین‌های منتشر شده توسط مؤسسات بین‌المللی و ملی معتبر تا سال انتشار کتاب به روز شده است. در مواردی که نیاز به ارائه‌ی مطالبی فراتر از گایدلاین وجود داشته با استناد به مقالات منتشر شده در مجلات معتبر مطالب موثر نیز همراه با شناسه‌ی مقاله به متن افزوده شده است. این مجموعه به درمانگران کمک می‌کند تا توصیه‌های گایدلاین‌ها و نتایج مطالعات را با شرایط هر بیمار سنجیده و درمان مناسب را انتخاب نمایند.

در این مجموعه به فراخور در موضوعات پرفیزیولوژی، علل، تظاهرات بالینی، تشخیص و درمان بیماری به اختصار مطرح شده و در ادامه، دارودرمانی پیشنهادی با جریمات بیشتر آورده شده است. ذیل دارودرمانی هر بیماری معیارهای با اهمیت در انتخاب دارو از جمله مکانیسم عمل، اثربخشی، عوارض، دوز و روش مصرف، تداخلات بالینی مهم، هزینه، شکل دارویی و دسترسی به دارو گنجانده شده است. در بسیاری از مباحث دارودرمانی جداول کاربردی برای مقایسه‌ی داروها آورده شده است. در متن کتاب داروهای موجود در ایران به صورت دومات رنگی نوشته شده است تا امکان انطباق درمان‌های مبتنی بر شواهد با موجودی دارویی کشور برای درمانگران فراهم شود.

در نهایت مجموعه‌ی ATP به گونه‌ای تدوین شده است تا جامع بودن، بیان ساده و مختصر داشته باشد تا مخاطب در کوتاهترین زمان اطلاعات خود را به روز نماید.

امید است که مجموعه‌ی ATP راهنمای مناسبی برای کاربرد درمان مبتنی بر شواهد برای پزشکان و داروسازان شاغل در کلینیک و داروخانه‌های سرپایی باشد. در صورت صلاحدید هرگونه پیشنهاد و انتقاد خود را از طریق پل‌های ارتباطی انتشارات یا نشانی پست الکترونیک [atp.book.series@gmail.com](mailto:atp.book.series@gmail.com) با ما در میان بگذارید تا با راهنمایی‌های ارزشمند همکاران در ویرایش‌های بعدی کتاب، نسخه‌ای کامل‌تر و کاربردی‌تر ارائه شود.

با تقدیم احترام

# فهرست

## بخش ۱: دیابت

۱۲	مزایای مجموعه‌ی ATP
۱۲	راهنمای استفاده از کتاب
۱۲	اهداف آموزشی
۱۳	خودآزمایی
۱۵	طبقه‌بندی دیابت
۱۶	تشخیص
۱۸	غربالگری
۱۹	پره‌دیابتیک
۱۹	پاتوفیزیولوژی دیابت
۲۰	اهداف درمان
۲۱	درمان دیابت
۲۲	سولفونیل اوره‌ها
۲۳	بی‌گوانیدها
۲۵	مگلیتینیدها
۲۶	مهارکننده‌های آلفا-گلوکوزیداز
۲۸	تiazolidinediones دیون‌ها
۳۰	مهارکننده‌های دی‌پپتیدیل پپتیداز-۴
۳۱	رژین‌های صفاوی-کوله‌سولام
۳۲	آگونیست‌های رسپتور دوپامینی-بروموکریپتین
۳۴	مهارکننده‌ی پروتئین حامل سدیم-گلوکز نوع دو
۳۶	آنالوگ آمیلین-پراملینتاید
۳۷	مقلدهای اینکرتین
۳۹	انسولین
۴۱	درمان با انسولین
۴۲	تعیین نسبت انسولین/کربوهیدرات
۴۳	انسولین‌های ترکیبی
۴۴	جمع‌بندی اثرات داروها بر قند خون
۴۴	نکات درمان دیابت نوع دو
۴۵	تصمیم‌گیری در مورد وضعیت هایپرگلیسمی بیمار

۴۵	..... نکات کلیدی
۴۶	..... مشکلات ناشی از دیابت
۴۸	..... پایش بیمار
۴۹	..... پیشگیری اولیه از بیماری‌های قلبی - عروقی در افراد دیابتی
۵۱	..... ABC را به یاد بسپارید!
۵۱	..... واکسیناسیون بیماران دیابتی
۵۲	..... چک لیست دیابت
۵۳	..... گایدلاین‌های مورد استناد
۵۳	..... منابع آنلاین مورد استناد
۵۴	..... سوالات مطرح شده در متن کتاب: پاسخ‌ها و توضیحات
۵۵	..... سوالات خودآزمایی: پاسخ‌ها و توضیحات
۵۸	..... ضمیمه

### بخش دوم: خودآزمایی

۶۰	..... اهداف آموزشی
۶۰	..... خودآزمایی
۶۳	..... فصل اول: بیماری‌های غده‌ی تیروئید
۶۳	..... نکات بالینی
۶۳	..... کم‌کاری تیروئید (هایپوتیروئیدی)
۶۵	..... تشخیص
۶۶	..... درمان کم‌کاری تیروئید
۶۹	..... پرکاری تیروئید (هایپر تیروئیدی)
۷۰	..... تشخیص
۷۱	..... درمان
۷۱	..... دارو درمانی
۷۷	..... فصل دوم: سندرم تخمدان پلی‌کیستیک
۷۷	..... نکات بالینی
۷۷	..... علل بیماری
۷۷	..... تظاهرات بالینی
۷۸	..... تشخیص
۷۸	..... اهداف درمان
۷۹	..... درمان سندرم تخمدان پلی‌کیستیک
۷۹	..... درمان عوارض وابسته به PCOS

۸۵	..... فصل سوم: بیماری‌های غده‌ی هیپوفیز
۸۵	..... نکات بالینی
۸۵	..... پرولاکتینوما و هایپرپرولاکتینمی
۸۸	..... دارودرمانی هایپرپرولاکتینمی
۸۹	..... افزایش میزان هورمون رشد (آکرومگالی)
۹۱	..... دارودرمانی مقادیر افزایش یافته‌ی هورمون رشد
۹۵	..... کمبود هورمون رشد
۹۶	..... دارو درمانی
۹۹	..... فصل چهارم: چاقی
۹۹	..... نکات بالینی
۹۹	..... گستره‌ی مساله
۱۰۰	..... طبقه‌بندی
۱۰۰	..... تشخیص
۱۰۱	..... ریسک فاکتورهای ناشی از اضافه‌وزن و چاقی
۱۰۱	..... داروهایی که سبب افزایش وزن می‌شوند
۱۰۱	..... پیشگیری و درمان چاقی
۱۰۲	..... تغییرات سبک زندگی در درمان چاقی
۱۰۴	..... درمان دارویی
۱۱۲	..... مداخلات جراحی
۱۱۷	..... فصل پنجم: بیماری‌های آدرنال
۱۱۷	..... نکات بالینی
۱۱۸	..... نارسایی آدرنال
۱۲۰	..... درمان نارسایی آدرنال
۱۲۲	..... سندرم کوشینگ
۱۲۴	..... درمان کوشینگ
۱۲۵	..... دارودرمانی کوشینگ
۱۲۹	..... هایپرآلدوسترونیسم
۱۳۰	..... دارو درمانی هایپرآلدوسترونیسم
۱۳۳	..... فصل ششم: هایپوگنادیسم در مردان
۱۳۳	..... علل بیماری
۱۳۳	..... تظاهرات بالینی
۱۳۳	..... تشخیص

۱۳۴	اهداف درمان .....
۱۳۴	درمان های یوگنادیسم مردان .....
۱۴۱	فصل هفتم: پاسخ های تشریحی، منابع و ضمیمه .....
۱۴۱	سوالات مطرح شده در متن کتاب: پاسخ ها و توضیحات .....
۱۴۲	سوالات خودآزمایی: پاسخ ها و توضیحات .....
۱۴۴	گایدلاین های مورد استناد .....
۱۴۷	وب سایت های مورد استناد .....
۱۴۸	ضمیمه .....

www.ketab.ir